

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง แนวทางการออกแบบการพัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชนริมทางรถไฟหลักหก โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหลักหก และข้อมูลจากแบบสอบถามของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย ทำการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปหาแนวทางการออกแบบการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้มีความสอดคล้องกับคนในชุมชนหลักหก

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสำรวจสภาพแวดล้อมโดยรอบของชุมชน รูปแบบที่อยู่อาศัย วัสดุที่ใช้ในการปลูกสร้าง ขนาดของพื้นที่ใช้สอยรวมทั้งความสัมพันธ์ภายในชุมชน การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมได้แก่ อาชีพ รายได้ และรายจ่ายของครอบครัว ลักษณะการอยู่อาศัย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 สภาพแวดล้อมโดยรอบของชุมชน

1.2 รูปแบบที่อยู่อาศัย

1.3 วัสดุที่ใช้ในการปลูกสร้าง

1.4 ขนาดของพื้นที่ใช้สอย

1.5 ความสัมพันธ์ภายในชุมชน

1.6 การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม

2.1 ลักษณะการอยู่อาศัย

2.2 อาชีพ

2.3 รายได้และรายจ่ายของครอบครัว

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน

3.1 สภาพแวดล้อมของชุมชน

3.2 ความหนาแน่นของที่พักอาศัย

3.3 ความเสื่อมโทรมของที่พักอาศัย

- 3.4 ขนาดของพื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัย
- 3.5 การจัดวางผังภายในชุมชน
- 3.6 การจัดสภาพแวดล้อมภายในชุมชน
- 3.7 รูปแบบที่พักอาศัย
- 3.8 ขนาดของพื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัย
- 3.9 ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

4.1 การเสนอผลการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยรอบของชุมชน

4.1.1 สภาพแวดล้อมโดยรอบชุมชน

จากการสำรวจสภาพแวดล้อมโดยรอบของชุมชนสถานีรถไฟหลักहनันเป็นชุมชนขนาดกลางมีทั้งหมด 103 หลังคาเรือน ทางเข้าออกของชุมชนหลักहनันสามารถเข้าทางบริเวณใต้สะพานเมืองเอกหรือวิ่งเลียบทางรถไฟได้ ส่วนการเข้าถึงที่พักอาศัยในชุมชนนั้นจะมีถนนทางเดินที่รถยนต์วิ่งเข้าได้ความกว้างประมาณ 3.50 – 4.00 เมตร แต่การสัญจรภายในชุมชนนั้นค่อนข้างลำบากเนื่องจากว่าถนนเป็นหลุมเป็นบ่อไม่สะดวกต่อการสัญจรและไม่มีความปลอดภัยเนื่องจากทางเท้ากับทางรถไฟวิ่งใช้ร่วมกัน

ภาพที่ 4.1 สภาพโดยรอบของชุมชนหลักहन

ภาพที่ 4.2 สภาพถนนภายในชุมชนที่เป็นลูกรัง

ภาพที่ 4.3 สภาพของถนนทางเข้า-ออกชุมชน

ภาพที่ 4.4 สภาพของถนนทางเข้า-ออกชุมชน

ภาพที่ 4.5 สภาพน้ำเน่าเสียบริเวณด้านหลังของชุมชน

ภาพที่ 4.6 สภาพของกองขยะที่นำมาทิ้งกองไว้

ภาพที่ 4.7 สภาพของกองขยะที่ไม่ได้นำไปทิ้งให้ถูกสุขลักษณะนำมาทิ้งกองไว้ข้างบ้านทำให้เกิดความเสื่อมโทรม

จากสภาพทำให้เกิดปัญหา

สภาพโดยรวมของชุมชนนั้นขาดการวางแผนชุมชน ซึ่งสืบเนื่องมาจากคนย้ายเข้ามาอยู่ โดยอาศัยหลักใครย้ายมาอยู่ก่อนก็สามารถจับจองที่ได้ก่อน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่มีระเบียบจึงทำให้ชุมชนหลักหกนั้นมีความหนาแน่น ก่อให้เกิดความรู้สึกคับแคบ อากาศไม่สามารถถ่ายเทได้สะดวก อีกทั้งทำให้เกิดตรอกซอยและซอกเล็ก ๆ ขึ้นมากมายในชุมชน ซึ่งยากแก่การดูแลบำรุงรักษาจึงทำให้สภาพโดยทั่วไปของชุมชนมีความเสื่อมโทรม รวมไปถึงบริเวณด้านหลังของชุมชนนั้นจะมีบ่อน้ำขนาดใหญ่อยู่ แต่ก็ไม่ได้มีการดูแลรักษาจึงเกิดเป็นปัญหาให้น้ำในนั้นมีสภาพที่เน่าเหม็นเต็มไปด้วยขยะ อีกทั้งสภาพบริเวณรอบ ๆ นั้นจะเต็มไปด้วยขยะหรือของเก่าที่ไม่ได้ใช้หรือใช้ไม่ได้ก็จะเอามาวางกองไว้บริเวณหน้าบ้านหรือบริเวณใต้สะพานจึงทำให้ชุมชนเกิดความเสื่อมโทรม

4.1.2 รูปแบบของที่พักออาศัย

ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบของที่พักออาศัยในชุมชนหลักหกนั้นจะเป็นลักษณะบ้านชั้นเดียวแต่จะแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือลักษณะที่ 1 เป็นบ้านชั้นเดียวติดดินลักษณะที่ 2 เป็นบ้านชั้นเดียวแต่มีการยกพื้นสูงประมาณ 0.80 – 1.50 เมตร เพื่อที่ข้างล่างบริเวณใต้ถุนบ้านนั้นไว้สำหรับเป็นที่เก็บของหรือจอดรถมอเตอร์ไซค์ได้ ในส่วนของบ้านชั้นเดียวติดดินนั้นบางหลังได้มีการยื่นต่อหลังคาออกจากข้างตัวที่พักออาศัยไว้สำหรับจอดรถยนต์โดยทั่วไปแล้วลักษณะรูปแบบของที่พักออาศัยส่วนใหญ่จะไว้ใช้เป็นที่พักออาศัย แต่ก็มีส่วนใช้ประกอบอาชีพภายในที่พักออาศัยไปด้วย เช่น เปิดเป็นร้านขายของบริเวณหน้าบ้าน

ภาพที่ 4.8 รูปแบบลักษณะบ้านชั้นเดียวติดพื้น

ภาพที่ 4.9 ลักษณะบ้านที่เปิดเป็นร้านขายของด้วย

ภาพที่ 4.10 ลักษณะของบ้านชั้นเดียวที่มีการยื่น
ต่อหลังคาเป็นที่จอดรถหรือเก็บของ

ภาพที่ 4.11 บ้านชั้นเดียวที่มีการยกพื้นสูง
ประมาณ 0.80 – 1.50 เมตร

ภาพที่ 4.12 ลักษณะของบ้านที่มีการยกพื้นสูงไว้เป็นที่สำหรับจอดมอเตอร์ไซด์หรือเก็บของ

จากสภาพทำให้เกิดปัญหา

รูปแบบของที่พักอาศัยอยู่ในสภาพปานกลางถึงทรุดโทรมเป็นลักษณะสร้างยังงี้ก็ได้ให้พออาศัยอยู่ได้เท่านั้น ไม่มีการเว้นระยะสร้างติดกันไปเรื่อย ๆ ซึ่งทำให้เกิดความแออัด หนาแน่น และคับแคบ ขาดความเป็นระเบียบ ไม่สามารถเปิดช่องหน้าต่างให้ลมเข้าหรือมีการถ่ายเทอากาศได้อย่างเต็มที่

4.1.3 วัสดุที่ใช้ในการปลูกสร้าง

ลักษณะของที่พักอาศัยนั้นค่อนข้างที่จะไม่มีความมั่นคงเนื่องจากว่าวัสดุที่ใช้ในการปลูกสร้างส่วนใหญ่จะใช้สังกะสีเป็นฝาผนังบ้านและหลังคาโดยที่ใช้ไม้เป็นโครงคร่าข้างใน ซึ่งตัว

โครงสร้างหลักของบ้านนั้นจะเป็นไม้เกือบทั้งหมด ส่วนพื้นที่ใช้เป็นไม้ในส่วนของฉากกั้นห้องนั้นก็จะใช้แผ่นไม้อัดมาวางเป็นฉากกั้น หรือบางหลังที่พอจะมีทุนทรัพย์เยอะหน่อยก็จะใช้กระเบื้องฝ้าแผ่นเรียบทำเป็นผนังบ้าน และฉากกั้นห้องในส่วนวัสดุที่ใช้ทำหลังคานั้นส่วนใหญ่จะใช้แผ่นสังกะสีทำเป็นหลังคาหักกันแดดกันฝน

ภาพที่ 4.13 ผนังบ้านและหลังคาส่วนใหญ่เป็นแผ่นสังกะสี

ภาพที่ 4.14 บางบ้านใช้กระเบื้องฝ้าแผ่นเรียบเป็นผนังและฉากกั้นห้อง

จากสภาพทำให้เกิดปัญหา

ที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะที่พักอาศัยไม่ถาวร เนื่องจากชาวบ้านไม่มีรายได้พอที่จะหาซื้อวัสดุที่มั่นคง แข็งแรงมาใช้ก่อสร้างหรือปรับปรุงซ่อมแซมบ้านได้ จำเป็นต้องปล่อยให้ทรุดโทรมไปเรื่อย ๆ บางครอบครัวพอจะมีเงินบ้างก็จะใช้กระเบื้อง ฝ้าแผ่นเรียบทำเป็นผนังบ้านและฉากกั้นห้องแต่ก็มีจำนวนน้อยมาก

4.1.4 ขนาดของพื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัย

ขนาดพื้นที่ภายในที่พักอาศัยของชุมชนหลักหมื่นส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ค่อนข้างที่จะไม่พอดีกับขนาดของครอบครัว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนด้วย โดยจากการสำรวจจะพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 – 3 คนนั้นบางส่วนค่อนข้างที่จะมีเนื้อที่พอดีระหว่างพื้นที่ใช้สอยกับจำนวนสมาชิกคือประมาณ 35 ตารางเมตร ในส่วนของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คนนั้นบางบ้านก็จะคับแคบเกินไปสำหรับจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ในส่วนของการใช้พื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัยพบว่าส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ลักษณะห้องโถงเดียว ซึ่งสามารถใช้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่นั่งเล่น รับแขก รับประทานอาหาร นอน หรือแม้กระทั่งทำครัว

จากการศึกษารายละเอียดทางกายภาพของที่พักอาศัยของชุมชนหลักพบว่าการแบ่งลำดับชั้นของการใช้พื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัยส่วนใหญ่จะมี 3 ชั้น คือ

1. ส่วนสาธารณะ
2. ส่วนกึ่งส่วนตัว
3. ส่วนตัว

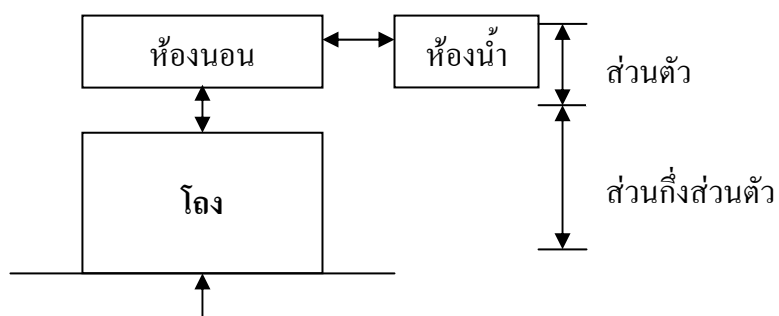
โดยในส่วนของการที่พักอาศัยที่ส่วนสาธารณะโดยมากจะเป็นครัวเรือนที่ใช้พื้นที่ของบ้านประกอบอาชีพเช่นขายของชำ แต่สำหรับในครัวเรือนที่ไม่ได้ใช้พื้นที่ภายในที่พักอาศัยประกอบอาชีพหรือขายของจะมีลำดับชั้นของการใช้พื้นที่เพียงแค่สองชั้นคือ กึ่งส่วนตัวและส่วนตัวเท่านั้น ซึ่งพื้นที่ในส่วนกึ่งส่วนตัวส่วนใหญ่คือบริเวณห้องนั่งเล่นหรือห้องโถงของแต่ละหลัง ซึ่งจะถูกใช้งานในตอนกลางวันเป็นสำหรับที่นั่งเล่น รับแขก ทานอาหาร และเปลี่ยนเป็นพื้นที่ไว้สำหรับนอนในตอนกลางคืน

จากการสำรวจลักษณะรูปแบบและขนาดของพื้นที่ใช้สอยของ (จำนวน 84 หลังคาเรือน) ที่จะวิเคราะห์การใช้สอยพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

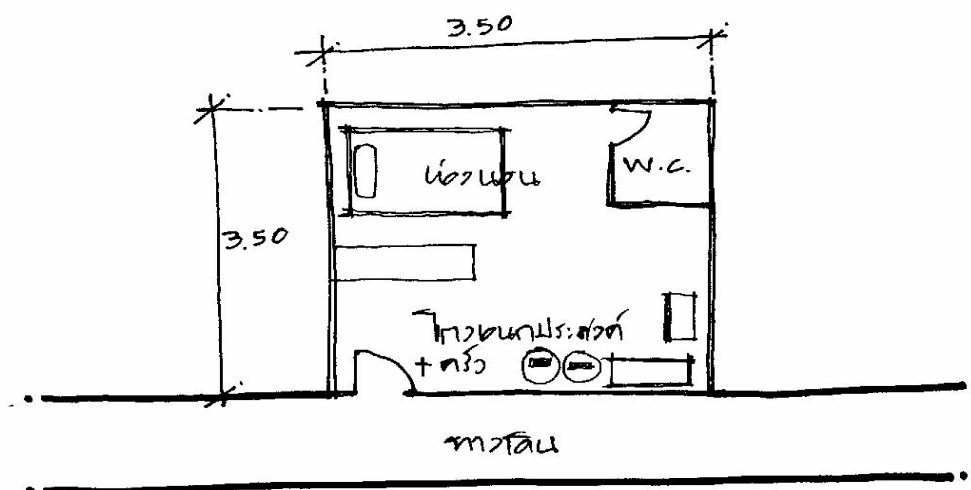
ก. ลักษณะเป็นแบบกึ่งเปิด (SEMI – OPEN PLAN)

คือห้องโถงเอนกประสงค์ถูกแบ่งการใช้สอยพื้นที่ออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนกิจกรรมกึ่งส่วนตัวและส่วนกิจกรรมส่วนตัว ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้หลักบนอนการแยกกิจกรรมทั้งสองนี้ออกจากกันมักจะใช้ตู้เสื้อผ้า ฝั่ม่านหรือฝาผนังกัน

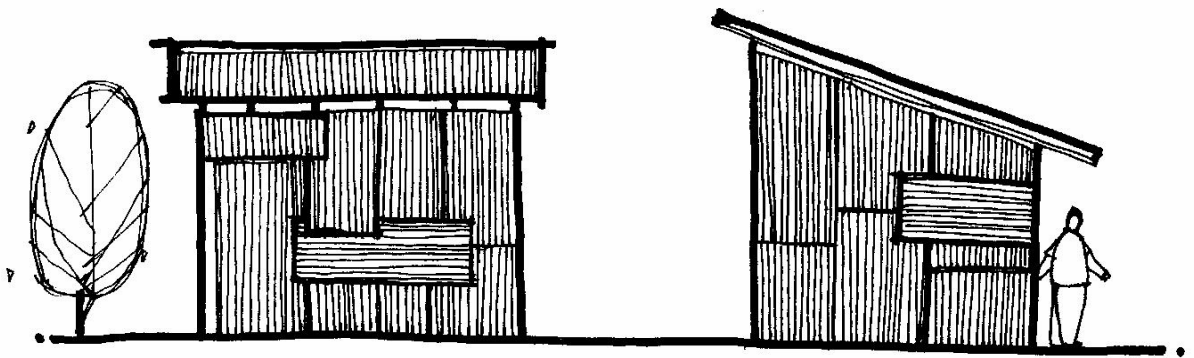
รูปแบบที่ 1 แสดงแผนภาพ (FIGURED DIAGRAM ของบ้านพักอาศัย) สำหรับพักอาศัย
อย่างเดี่ยว

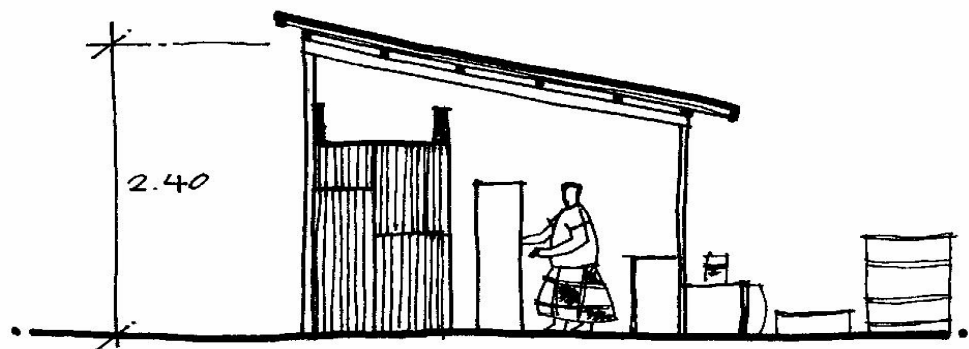
ลักษณะผัง	- แบบกึ่งเปิด
องค์ประกอบหลัก	- โถงเอนกประสงค์ - ส่วนนอน - ห้องน้ำ
จำนวน	- 19 หลัง
ร้อยละ	- 22.62
พื้นที่	- 12.25 ตารางเมตร
จำนวนสมาชิก	- 3-4 คน

ภาพที่ 4.15 แปลนแบบกึ่งเปิด

ภาพที่ 4.16 รูปด้าน

ภาพที่ 4.17 รูปตัด

ภาพที่ 4.18 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

ภาพที่ 4.19 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

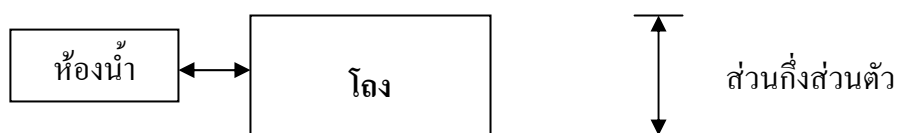

ภาพที่ 4.20 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

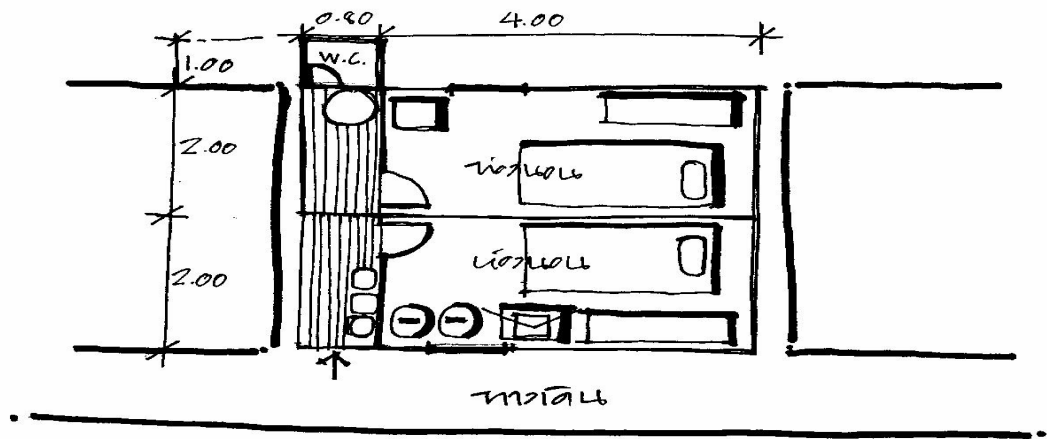
ข. ลักษณะแปลนเปิด (OPEN PLAN)

คือกิจกรรมต่าง ๆ ใช้เพียงห้องเดียวไม่มีการแยกสัดส่วนที่ชัดเจน บริเวณซักผ้าและตากผ้าจะใช้ทางเดินหน้าบ้าน รวมไปถึงใช้เป็นพื้นที่เตรียมอาหารด้วย

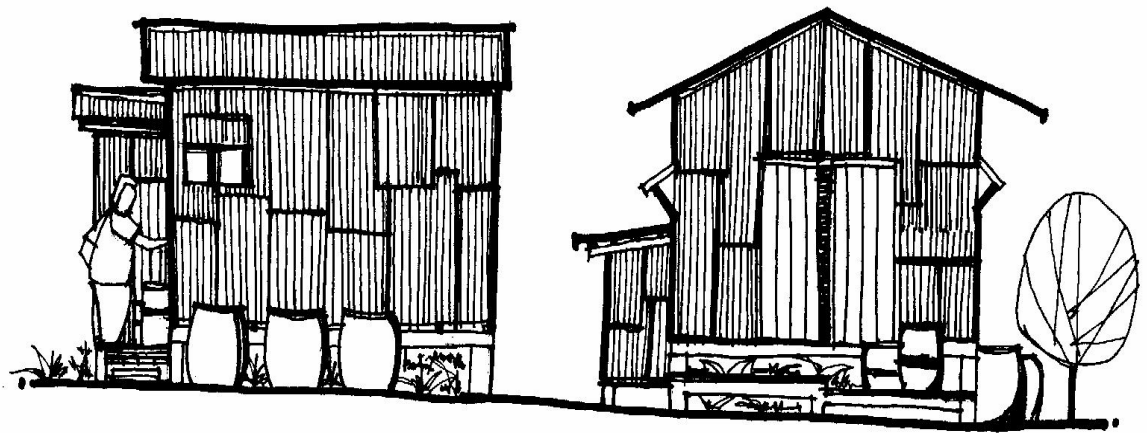
รูปแบบที่ 2 แสดงแผนภาพ (DIAGRAM) และการจัดวางแปลนแบบเปิด

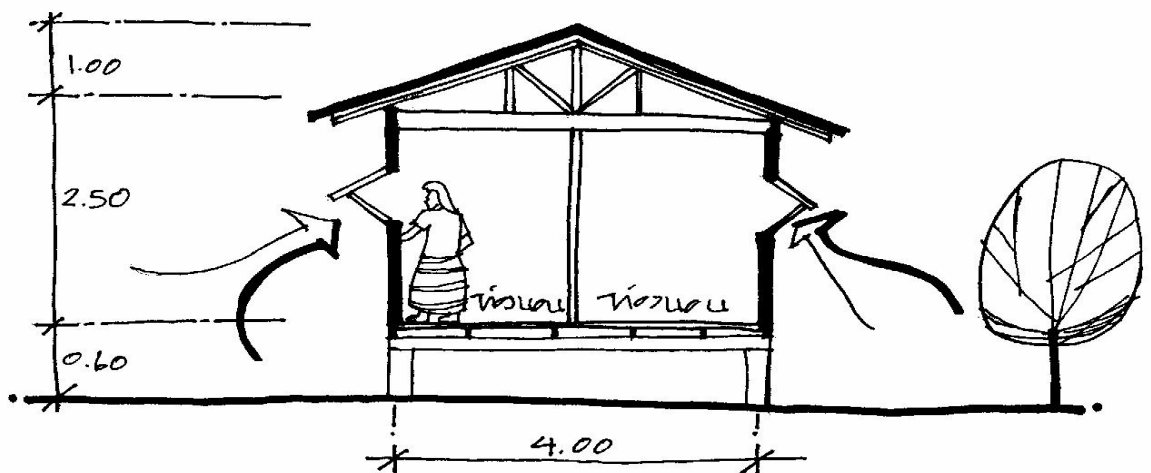
ลักษณะผัง	- แปลนเปิด
องค์ประกอบหลัก	- โถงเอนกประสงค์
	- ห้องน้ำ
จำนวน	- 9 หลัง
ร้อยละ	- 10.71
พื้นที่	- 24 ตารางเมตร
จำนวนสมาชิก	- 3 – 6 คน

ภาพที่ 4.21 แปลนแบบเปิด

ภาพที่ 4.22 รูปด้าน

ภาพที่ 4.23 รูปตัด

ภาพที่ 4.24 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

ภาพที่ 4.25 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

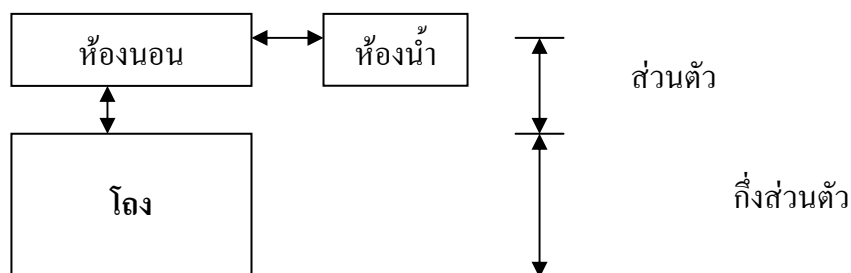
ค. ลักษณะแยกส่วนใช้สอย (ส่วนตัว – กึ่งส่วนตัว)

คือการแบ่งส่วนใช้สอยชัดเจนกว่า 2 แบบแรก กล่าวคือส่วนห้องนอน และส่วน
 อเนกประสงค์แยกเป็นสัดส่วน มีประตูและผนังปิดกั้นหรือการใช้เล่นระดับการจัดแปลนแบบแยก
 ส่วนใช้สอยดังนี้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

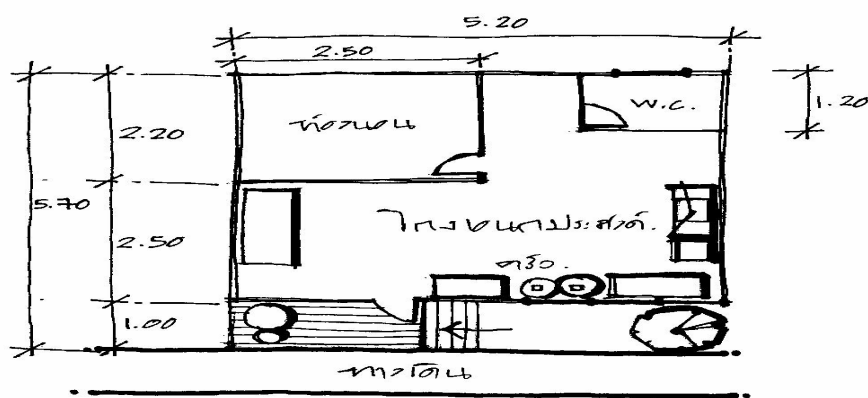
- ค-1 แบบมีห้องน้ำแยกจากโถง แต่ยังใช้ทำครัวรวมอยู่ด้วย
- ค-2 แบบมีห้องน้ำและส่วนครัวแยกจากโถงรวม

รูปแบบที่ 3.1 แบบแยกห้องน้ำจากโถงแต่ยังใช้ทำครัวรวมอยู่ด้วย

แบบที่ 1

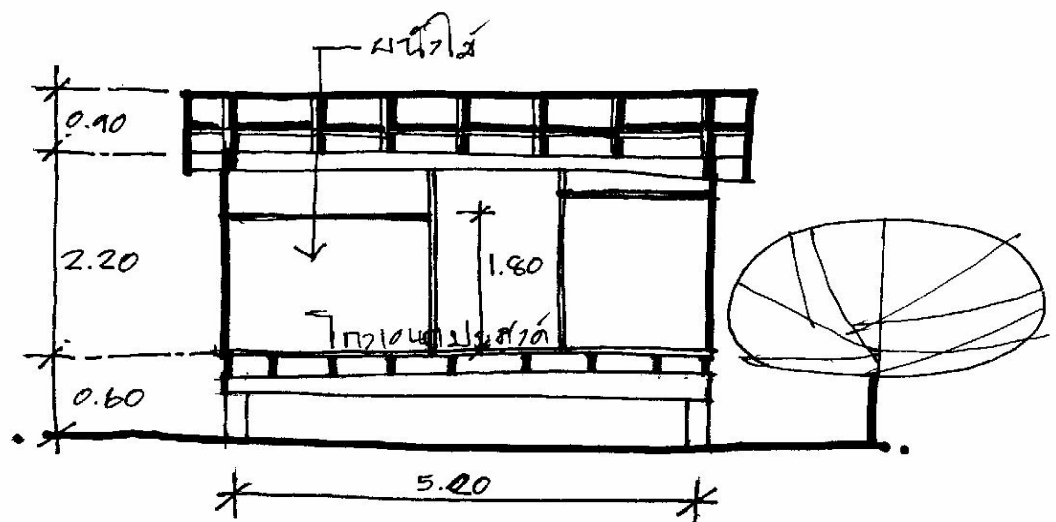
- ลักษณะผัง - แยกส่วนใช้สอย (ส่วนตัว – กึ่งส่วนตัว)
- องค์ประกอบหลัก - โถงอเนกประสงค์
- ห้องนอน
 - ห้องน้ำ
- จำนวน - 29 หลัง
- ร้อยละ - 34.52
- พื้นที่ - 29.64 ตารางเมตร
- จำนวนสมาชิก - 3 – 4 คน

ภาพที่ 4.26 แบบแปลนแบบมีห้องน้ำแยกจากโถง แต่ยังใช้ทำครัวรวมอยู่ด้วย

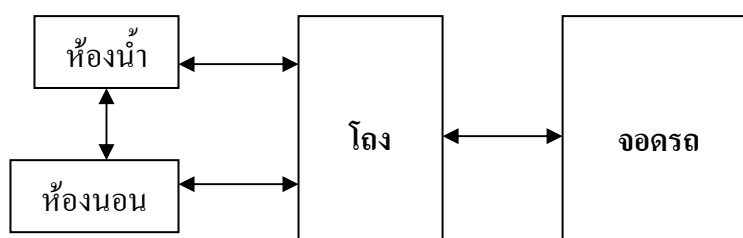

ภาพที่ 4.27 รูปด้าน

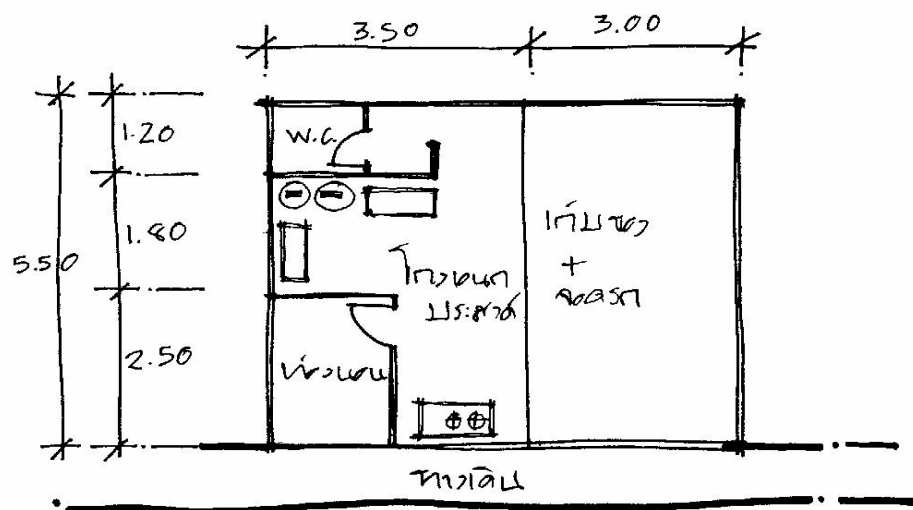

ภาพที่ 4.28 รูปตัด

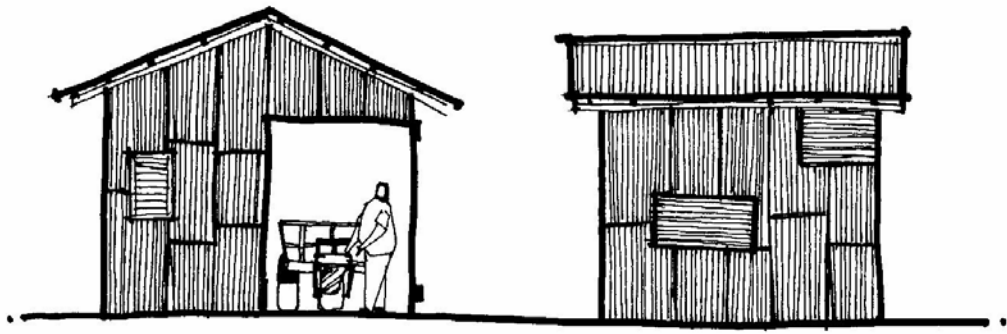
แบบที่ 2

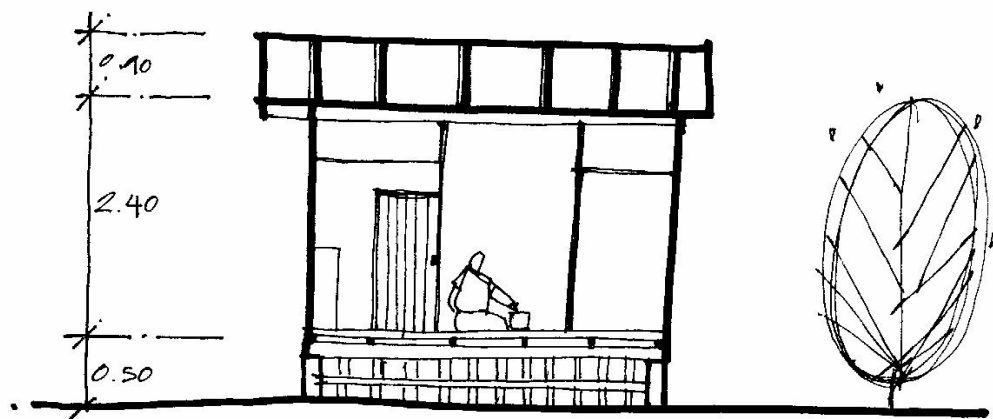
- ลักษณะผัง - แยกส่วนใช้สอย (ส่วนตัว – กึ่งส่วนตัว)
- องค์ประกอบหลัก - โถงอเนกประสงค์
- ห้องนอน
 - ห้องน้ำ
 - เก้าอี้ + จอดรถ
- จำนวน - 2 หลัง
- ร้อยละ - 2.38
- พื้นที่ - 35.75 ตารางเมตร
- จำนวนสมาชิก - 2 – 3 คน

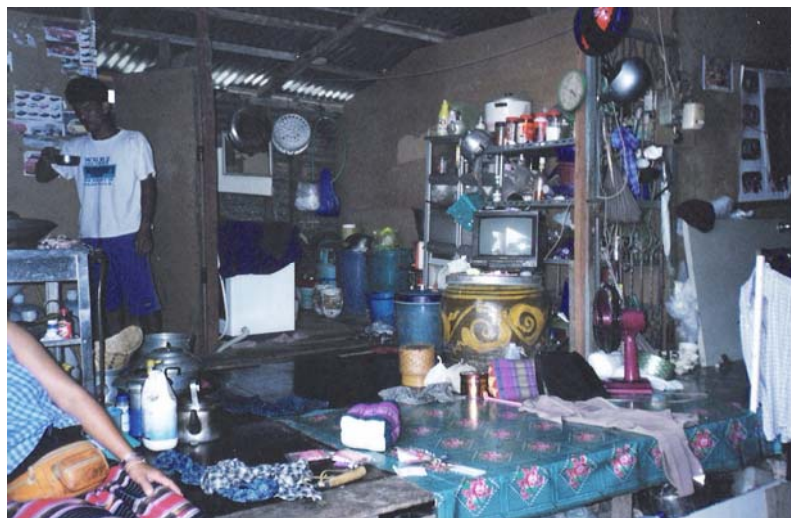
ภาพที่ 4.29 แบบแปลนมีห้องน้ำแยกจากโถง แต่ยังใช้ทำครัวรวมอยู่ด้วย

ภาพที่ 4.30 รูปด้าน

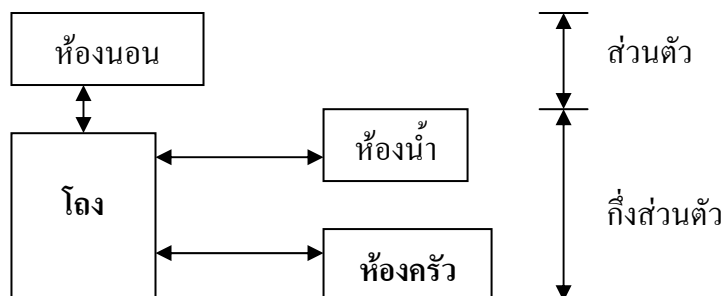
ภาพที่ 4.31 รูปตัด

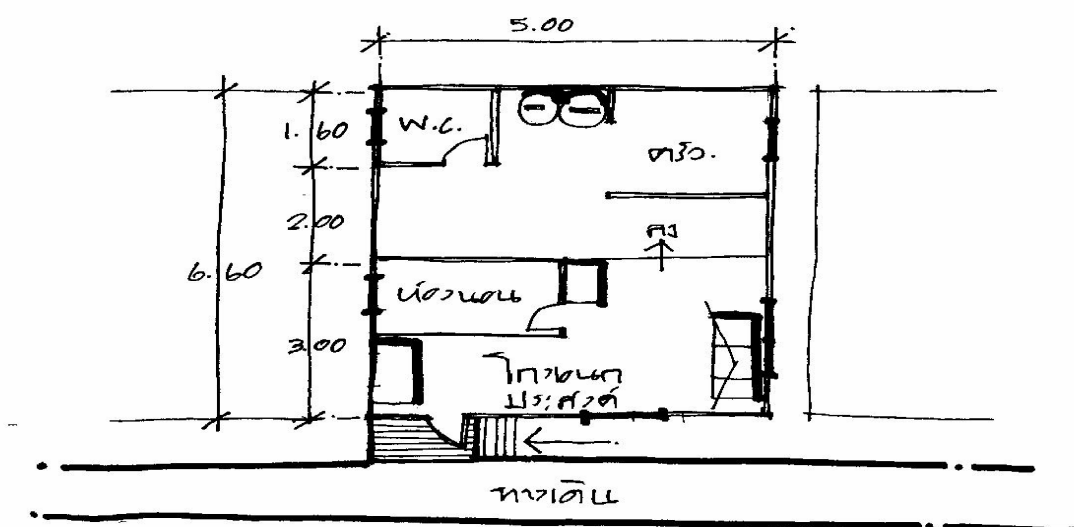
ภาพที่ 4.32 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

รูปแบบที่ 3.2 แบบมีห้องน้ำและส่วนครัวแยกจากโรงรวม

แบบที่ 1

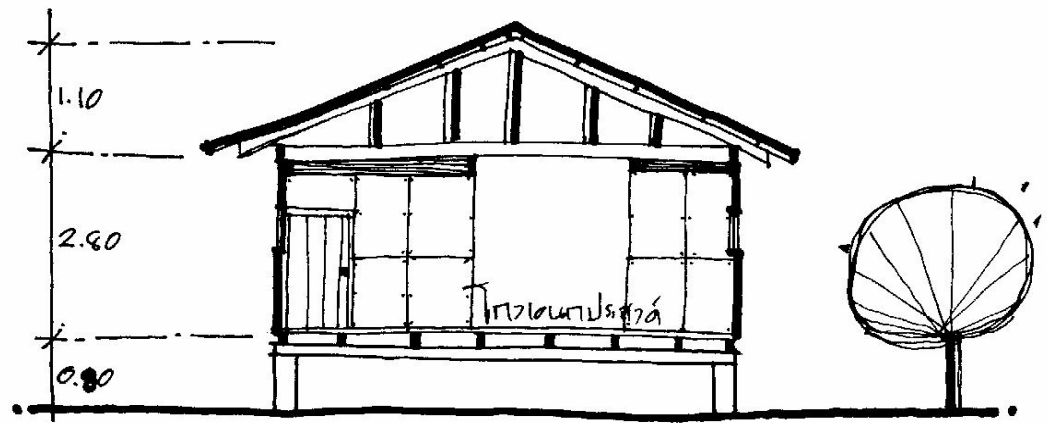
ลักษณะผัง	- แยกส่วนใช้สอย (ส่วนตัว – กึ่งส่วนตัว)
องค์ประกอบหลัก	- โรงอเนกประสงค์
	- ห้องนอน
	- ส่วนครัว
	- ห้องน้ำ
จำนวน	- 17 หลัง
ร้อยละ	- 20.24
พื้นที่	- 33 ตารางเมตร
จำนวนสมาชิก	- 3 – 4 คน

ภาพที่ 4.33 แบบแปลนแบบมีห้องน้ำและส่วนครัวแยกจากโรงรวม

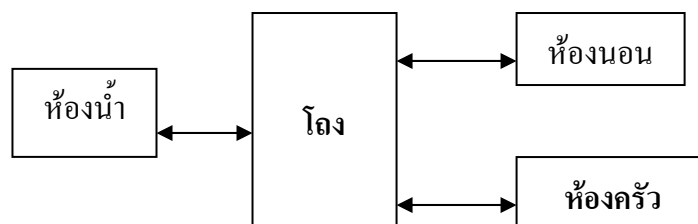

ภาพที่ 4.34 รูปด้าน

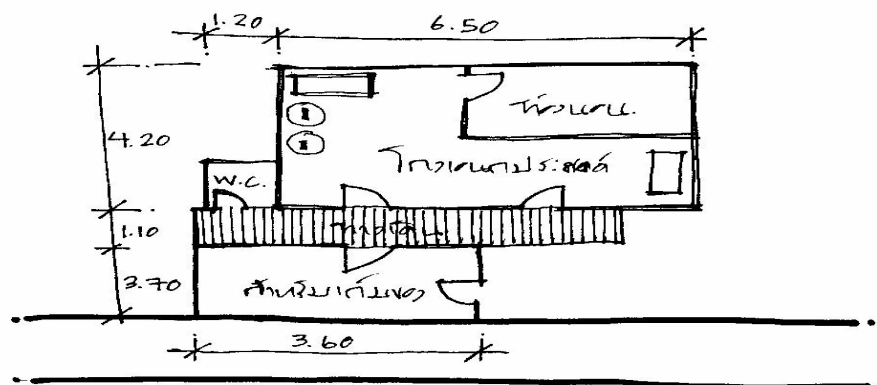

ภาพที่ 4.35 รูปตัด

แบบที่ 2

- ลักษณะผัง - แยกส่วนใช้สอย (ส่วนตัว – กึ่งส่วนตัว)
- องค์ประกอบหลัก - โถงอเนกประสงค์
- ห้องนอน
 - ส่วนครัว
 - ห้องน้ำ
- จำนวน - 5 หลัง
- ร้อยละ - 5.95

ภาพที่ 4.36 แบบแปลนแบบมีห้องน้ำและส่วนครัวแยกจากโถงรวม

ภาพที่ 4.37 รูปด้าน

ภาพที่ 4.38 รูปตัด

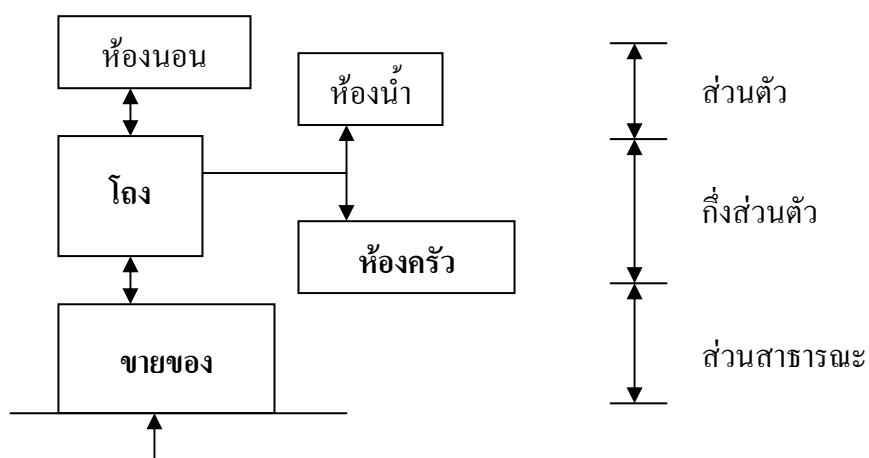

ภาพที่ 4.39 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

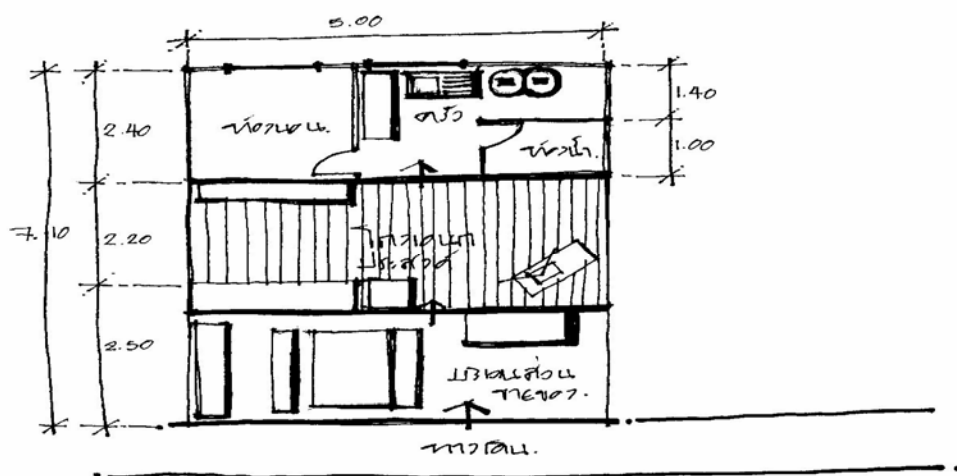
ง. ลักษณะแปลนแบบผสม (MIX USED)

เป็นลักษณะผสมการใช้สอยระหว่างส่วนอยู่อาศัยกับส่วนค้าขายอยู่ด้วยกัน โดยมากจะเป็นร้านค้าขายของกินของใช้ประจำวัน โดยจะเป็นแบบแยกส่วนใช้สอยต่างระดับ

รูปแบบที่ 4.1 แบบแยกส่วนใช้สอยต่างระดับ

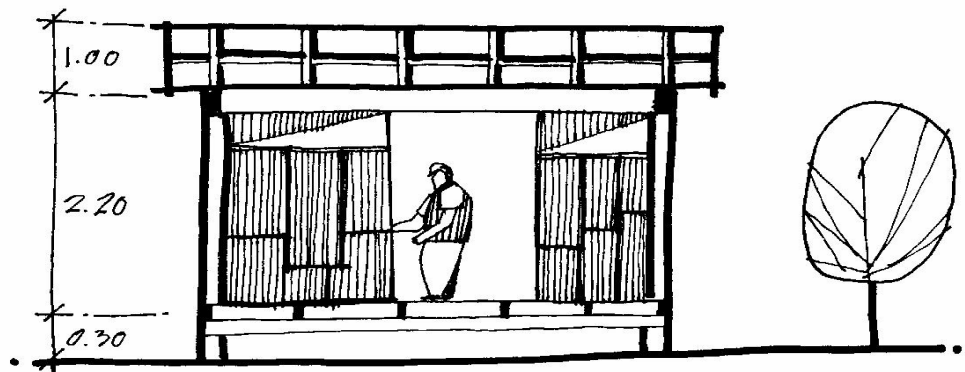
ลักษณะผัง	- แบบผสม
องค์ประกอบหลัก	- ส่วนค้าขาย
	- โถงอเนกประสงค์
	- ห้องนอน
	- ส่วนครัว
	- ห้องน้ำ
จำนวน	- 3 หลัง
ร้อยละ	- 3.57
พื้นที่	- 35.5 ตารางเมตร

ภาพที่ 4.40 แบบแปลนแยกส่วนใช้สอยระหว่างส่วนอยู่อาศัยกับส่วนค้าขายอยู่ด้วยกัน

ภาพที่ 4.41 รูปด้าน

ภาพที่ 4.42 รูปตัด

ภาพที่ 4.43 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

ภาพที่ 4.44 แสดงภาพถ่ายภายในที่พักอาศัย

จากสภาพทำให้เกิดปัญหา

ขนาดของพื้นที่ใช้สอยนั้นเล็กเกินไปไม่เพียงพอกับจำนวนคนในครอบครัว มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมนั้นน้อยมาก เช่น ห้องนอน ซึ่งโดยส่วนมากทุกหลังจะมีแค่ห้องเดียวแต่มีคนเข้าไปนอนถึง 3 – 4 คน หรืออากาศถ่ายเทภายในบ้านไม่สะดวก เช่น เวลาทำครัวนั้นส่วนมากจะทำอาหารอยู่กลางบ้านโดยใช้พื้นที่บริเวณโถงเป็นการทำครัว ควันหรือกลิ่นก็จะคั่งอยู่แต่ภายในที่พักอาศัย การแยกพื้นที่ใช้สอยยังไม่เป็นสัดส่วนเท่าที่ควร โดยส่วนมากจะประกอบกิจกรรมหลายอย่างในบริเวณพื้นที่เดียวกันหมดขนาดของพื้นที่ใช้สอยภายในที่พักอาศัยของชุมชนหลักหกนั้น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ลักษณะห้องโถงเดียว ซึ่งสามารถใช้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่นั่งเล่น รับแขก รับประทานอาหาร นอน หรือแม้กระทั่งทำครัว

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่บ้านและจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

กลุ่มพื้นที่ (ตารางเมตร)	จำนวนหลัง		พื้นที่รวม (ตารางเมตร)	จำนวนสมาชิก ในครอบครัว
	จำนวน	ร้อยละ		
10 - 15	19	22.62	12.25	3-4
20 - 25	9	10.71	24	3-6
25 - 30	29	34.52	29.64	3-4
30 - 35	17	20.24	33	3-4
35 - 40	5	5.95	35.5 , 35.75	3-5
มากกว่า 60	5	5.95	61.6	4-6
รวม	84	100		

ตารางที่ 4.2 แสดงสัดส่วนของรูปแบบในการจัดวางแปลนของที่อยู่อาศัย

รูปแบบการจัดวาง	รูปแบบ ก	รูปแบบ ข	รูปแบบ ค-1	รูปแบบ ค-2	รูปแบบง
จำนวน (หลัง)	19	9	31	22	3
คิดเป็นร้อยละ	22.62	10.71	36.90	26.20	3.57

4.1.5 ความสัมพันธ์ภายในชุมชน

รูปแบบของความสัมพันธ์ของคนในชุมชนหลักหกนั้นจะเป็นลักษณะโชนใครโชนมัน คือหมายความว่าช่วงบริเวณโชนหัวชุมชนก็จะมีการจับกลุ่มเฉพาะกลุ่ม บริเวณกลางชุมชนกับโชนบริเวณท้ายชุมชนก็จะจับเป็นแต่ละกลุ่มแต่สิ่งที่สำคัญก็คือว่าเมื่อมีการจัดตั้งประชุม หรือข่าว

จากเทศบาลมาแจ้งแก่คนในชุมชน คนในชุมชนหลักหกทั้งหมดก็จะให้ความร่วมมือกันดีโดยที่จุดรวมกันของคนในชุมชนนั้นจะเป็นบริเวณใต้สะพานเมืองเอก ซึ่งใช้เป็นที่ชุมนุมทุกครั้ง

ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนหลักหกนั้นส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือกันทุกคน เวลาที่มีเจ้าหน้าที่จากทางเทศบาลมาขอข้อมูลหรือมาขอรายละเอียดเกี่ยวกับในชุมชน ชาวบ้านก็จะมารวมตัวกันให้ข้อมูล โดยจุดที่รวมกันของคนในชุมชนนั้นจะเป็นบริเวณใต้สะพานเมืองเอก ซึ่งใช้เป็นที่ชุมนุมทุกครั้ง

ภาพที่ 4.45 การให้ความร่วมมือของคนในชุมชนเมื่อมีการจัดประชุมในแต่ละครั้ง

จากสภาพทำให้เกิดปัญหา

ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนหลักหกนั้นจะเป็นลักษณะโซนใครโซนมันคือช่องบริเวณโซนหัวชุมชนก็จะมีการจับกลุ่มเฉพาะกลุ่ม โซนบริเวณกลางชุมชนกับโซนบริเวณท้ายชุมชนก็จะจับเป็นแต่ละกลุ่มโดยที่บางกลุ่มอาศัยร้านค้าหรือบ้านใครเป็นที่จับกลุ่มกัน ซึ่งทั้งนี้ก็มาจากการที่ไม่มีพื้นที่ว่างอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมให้แก่คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

4.1.6 การประกอบอาชีพของคนในชุมชน

จากการสำรวจพบว่าการประกอบอาชีพของคนในชุมชนหลักหกนั้นจะแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ

ลักษณะที่ 1 ก็คือ หาเช้ากินค่ำ คือช่วงเช้าออกไปทำงานโดยจุดที่คนในชุมชนหลักหกนั้นเดินทางไปทำงานส่วนมากก็คือบริเวณตลาดรังสิต รองลงมาก็ได้แก่ แถวตลาดดอนเมืองและสี่มุมเมือง พอเลิกงานก็กลับมาอยู่ที่พักอาศัย

ลักษณะที่ 2 ก็คือ มีงานประจำอยู่แล้วพอวันหยุดก็จะขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ซึ่งกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างที่พอจะมีรายได้สูงพอสมควร คือ จันทร์ – ศุกร์ จะทำงานประจำ พอวันเสาร์ – อาทิตย์หรือช่วงเย็นวันธรรมดาก็จะขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้าง

ลักษณะที่ 3 ก็คือ ประกอบอาชีพค้าขายอยู่กับบ้าน ซึ่งจะมีค่อนข้างน้อยพอสมควร ก็คือใช้เป็นที่พักอาศัยด้วยและก็ขายของประกอบอาชีพไปด้วย

ลักษณะที่ 4 ก็คือ ประกอบอาชีพโดยการเก็บของเก่าไปขาย ซึ่งลักษณะนี้เป็นแบบว่าไปเก็บของเก่าจากที่อื่นมาแล้วมาทำการแยกของเก่าแต่ละประเภทแล้วนำไปขายยังโรงงานที่รับซื้อของเก่า

จากการสำรวจและสอบถามส่วนใหญ่การประกอบอาชีพของคนในชุมชนหลักหกนั้นจะเป็นลักษณะที่ 1 และ 2 ค่อนข้างมาก

ภาพที่ 4.46 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพค้าขายอยู่กับบ้านซึ่งมีจำนวนค่อนข้างน้อย

ภาพที่ 4.47 ลักษณะการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่นรับจ้างขนผักหรือขนของเก่าไปขาย

จากสภาพทำให้เกิดปัญหา

ส่วนใหญ่จะมาจากการประกอบอาชีพเก็บของเก่าไปขายเนื่องจากของเก่าส่วนที่นำไปขายไม่ได้ก็จะนำมาวางทิ้งไว้รอบ ๆ บ้านหรือมาวางทิ้งไว้บริเวณใต้สะพานเมืองเอก เนื่องจากไม่มีจุดที่ทิ้งขยะที่เป็นจุดเดียว

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน มีดังนี้

ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเป็นจำนวน 103 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 91 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.35

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะเพศ อายุ สถานภาพ
จำนวนสมาชิก

รายการ		จำนวน (คน) (N = 91)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	49	53.85
	หญิง	42	46.15
	รวม	91	100
2. อายุ	20 – 30 ปี	28	30.76
	31 – 40 ปี	40	43.96
	41 – 50 ปี	18	19.78
	51 ปีขึ้นไป	5	5.50
	รวม	91	100
3. ระดับการศึกษา	ไม่เรียนหนังสือ	7	7.69
	ระดับประถมศึกษา	44	48.35
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น / ปลาย	31	34.06
	ระดับปวช. / ปวส.	9	9.90
	ระดับปริญญาตรี	0	0.00
	รวม	91	100
4. สถานภาพ	โสด	15	16.48
	สมรสอยู่ด้วยกัน	64	70.32
	สมรสไม่ได้อยู่ด้วยกัน	6	6.60
	สมรสไม่ได้อยู่ด้วยกัน	6	6.60
	รวม	91	100
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว	1 – 2 คน	11	12.09
	2 – 4 คน	42	46.15
	4 – 6 คน	29	31.87

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ		จำนวน (คน) (N = 91)	ร้อยละ
	มากกว่า 6 คน	9	9.89
	รวม	91	100
6. ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนนี้มา ประมาณกี่ปี	1 – 2 ปี	13	14.29
	3 – 5 ปี	19	20.88
	5 – 10 ปี	27	29.87
	มากกว่า 10 ปี	32	35.16
	รวม	91	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่อาศัยภายในชุมชนหลักหกส่วนใหญ่เป็นชายคิดเป็นร้อยละ 53.85 มีสถานภาพสมรสที่อยู่ด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 70.32 อายุอยู่ช่วงประมาณ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.69 จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยมากกว่า 10 ปีคิดเป็นร้อยละ 35.16

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของลักษณะที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้

รายการ		จำนวน (คน) (N = 91)	ร้อยละ
1. ลักษณะที่อยู่อาศัย	บ้านชั้นเดียวติดดิน	52	57.14
	บ้านชั้นเดียวมีใต้ถุนโล่ง	39	42.86
	รวม	91	100
2. วัสดุที่ใช้สร้างบ้านส่วนใหญ่ทำด้วย	ไม้และสังกะสี	87	95.60
	ไม้และกระเบื้อง	3	3.30
	อิฐและปูน	1	1.10
	รวม	91	100
3. การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่อยู่อาศัย	ใช้เป็นที่อยู่อาศัย	88	96.70
	ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและร้านค้า	3	3.30
	รวม	91	100
4. ครอบครัวของท่านเข้ามาพัก อาศัย ในชุมชนหลักหกโดย	มาอาศัยอยู่เอง	58	63.73

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ			จำนวน (คน) (N = 91)	ร้อยละ
	ญาติชวนมาอยู่		20	21.98
	เพื่อนชวนมาอยู่		13	14.29
	รวม		91	100
5. สาเหตุที่ท่านมาอาศัยอยู่ในชุมชน หลักหกคือเรื่องใด (ให้เรียง ลำดับความสำคัญ 3 อันดับ)	อันดับที่ 1	ใกล้แหล่งงาน	53	58.24
		ที่ว่างไม่ต้องเสียค่าเช่า	24	26.38
		ใกล้สถานศึกษาของบุตร	11	12.08
		การคมนาคมสะดวก	3	3.30
	รวม		91	100
	อันดับที่ 2	ใกล้สถานศึกษาของบุตร	44	48.35
		ใกล้แหล่งงาน	17	18.68
		ที่ว่างไม่ต้องเสียค่าเช่า	15	16.48
		การคมนาคมสะดวก	8	8.80
		มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร	4	4.39
		มีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ, ไฟฟ้า	3	3.30
	รวม		91	100
	อันดับที่ 3	ที่ว่างไม่ต้องเสียค่าเช่า	39	42.85
		การคมนาคมสะดวก	21	23.07
		มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร	18	19.78
		มีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ, ไฟฟ้า	6	6.60
		ใกล้สถานศึกษาของบุตร	5	5.50
		ใกล้แหล่งงาน	2	2.20
	รวม		91	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ		จำนวน (คน) (N = 91)	ร้อยละ
6. ขณะที่ท่านอาศัยอยู่ในชุมชน หลักหกท่านมีอาชีพ	รับจ้างทั่วไป	49	53.85
	ค้าขาย	19	20.87
	เก็บของเก่า	14	15.38
	บริษัท	9	9.90
	รวม	91	100
7. ท่านเดินทางจากที่พักอาศัยไป ที่ทำงานโดยวิธีใด	รถยนต์ส่วนตัว	9	9.90
	รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	39	42.85
	รถโดยสารประจำทาง	22	24.17
	เดินไป	8	8.80
	จักรยาน	9	9.89
	อื่น ๆ ระบุ (รถบริษัท)	4	4.39
	รวม	91	100
8. ครอบครัวของท่านมีพาหนะ เหล่านี้หรือไม่	รถสามล้อเครื่อง	6	6.60
	รถมอเตอร์ไซด์	42	46.15
	รถสามล้อถีบ	0	0.00
	รถจักรยาน	15	16.48
	รถกระบะ	9	9.90
	อื่น ๆ ระบุ (ไม่มี)	19	20.87
	รวม	91	100
9. ครอบครัวของท่านมีงานพิเศษ ที่ทำให้มีรายได้หรือไม่	ไม่มี	79	86.81
	มี (ระบุ...(มอเตอร์ไซด์, รถรับจ้าง)	12	13.19
	รวม	91	100
10. รายได้ในครอบครัวของท่าน เพียงพอกับรายจ่ายหรือไม่	เพียงพอเหลือเก็บ	7	4.69
	ไม่เพียงพอ	13	14.29
	พอดี	24	26.37
	ไม่แน่นอน	47	51.65
	รวม	91	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ			จำนวน (คน) (N = 91)	ร้อยละ
11. ครอบครัวของท่านใช้น้ำจากไหน	ที่นำประปาต่อจากมิเตอร์บ้านอื่น		32	35.16
	นำประปามีมิเตอร์ของตนเอง		7	7.70
	นำประปาต่อจากมิเตอร์ชุมชน		13	14.28
	อื่น ๆ (เทศบาลมาแจกทุกวันพฤหัสบดี)		39	42.86
	รวม		91	100
12. ครอบครัวของท่านใช้ไฟฟ้าจากที่ไหน	ใช้ไฟฟ้าโดยพ่วงจากมิเตอร์บ้านอื่น		61	67.03
	ใช้ไฟฟ้าต่อจากมิเตอร์ชุมชน		13	14.29
	ใช้ไฟฟ้าโดยมิเตอร์ของตนเอง		17	18.68
	รวม		91	100
13. หากครอบครัวของท่านต้องการย้ายไปอยู่ที่ใหม่ท่านสามารถจะจ่ายเงินเพื่อที่อยู่อาศัยตามลักษณะและขนาดที่ท่านต้องการได้หรือไม่	ได้ เพื่อต้องการความมั่นคง		39	42.85
	ยังไม่แน่ใจ		36	39.56
	ไม่ได้ เพราะไม่มีเงินพอที่สามารถที่จะจ่ายได้		16	17.59
	รวม		91	100
14. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว		จำนวน(หลัง)	ร้อยละ	รายได้เฉลี่ย
	2,001 – 3,000	1	1.10	2,860
	3,001 – 4,000	2	2.20	3,886
	4,001 – 5,000	13	14.28	4,812
	5,001 – 6,000	15	16.49	5,616
	6,001 – 7,000	25	27.47	6,740
	7,001 – 8,000	19	20.88	7,689
	8,001 บาทขึ้นไป	16	17.58	8,906
	รวม	91	100.00	40,509

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ			จำนวน(คน) (N = 91)	ร้อยละ
15. รายจ่ายแยกตามแต่ละประเภท				
รายจ่ายประจำ	จำนวนหลังที่มี การใช้จ่าย	ทั้งหมด ต่อเดือน	เฉลี่ยรายจ่ายต่อ / เดือน	คิดเป็นร้อยละ
ค่าอาหาร	91	223,860	2,460	26.45
ค่าเชื้อเพลิงในการทำอาหาร	83	14,180	171	1.84
ค่าเดินทางไปทำงาน	72	47,520	660	7.09
ค่าอาหารและเดินทางของบุตร	69	113,850	1,650	17.74
ค่าน้ำ	65	19,390	298	3.20
ค่าไฟฟ้า	91	39,100	430	4.62
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (ค่าเสื้อผ้า, ของใช้ใน บ้าน)	91	29,000	319	3.43
อื่น ๆ (เช่น ค่าผ่อนรถ)	23	29,660	1,289	13.86
รวมรายจ่ายประจำ			7,277	78.23
รายจ่ายพิเศษ	จำนวนหลังที่มี การใช้จ่าย	ทั้งหมด ต่อเดือน	เฉลี่ยรายจ่ายต่อ / เดือน	คิดเป็นร้อยละ
ค่าเทอมบุตร	69	81,700	1,184	12.73
ค่าซ่อมแซมบ้านและยานพาหนะ	56	19,200	343	3.69
ค่ารักษาพยาบาล	34	6,750	198	2.13
ชำระหนี้สิน	54	16,200	300	3.22
รวมรายจ่ายพิเศษ			2,020	21.77
รวมรายจ่ายประจำ + รายจ่ายพิเศษ			9,302	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าลักษณะของที่อยู่อาศัยจะเป็นบ้านชั้นเดียวติดดินคิดเป็นร้อยละ 57.14 วัสดุที่ใช้สร้างเป็นส่วนใหญ่ทำด้วยไม้และสังกะสีคิดเป็นร้อยละ 95.60 การใช้ประโยชน์ที่ดินจะใช้เป็นที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 96.70 ส่วนมากจะเข้ามาพักอาศัยในชุมชนหลักหกโดยมาอาศัยอยู่เองคิดเป็นร้อยละ 63.70 ในส่วนของสาเหตุที่มาอาศัยอยู่ในชุมชนหลักหก อันดับ 1 ได้แก่ ใกล้เคียงงานคิดเป็นร้อยละ 58.24 อันดับที่ 2 ใกล้สถานศึกษาของบุตรคิดเป็นร้อยละ 48.35 และอันดับที่ 3 ที่ว่างไม่ต้องเสียค่าเช่าคิดเป็นร้อยละ 42.85 ประกอบอาชีพส่วนมากจะเป็นรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 53.85

การเดินทางไปทำงานจะไปโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 42.85 ส่วนใหญ่จะมีมอเตอร์ไซด์เป็นของตนเองคิดเป็นร้อยละ 46.15 ส่วนมากจะไม่มีรายได้พิเศษคิดเป็นร้อยละ 86.81 ทำให้รายได้ในครอบครัวกับรายจ่ายในแต่ละเดือนไม่แน่นอนคิดเป็นร้อยละ 51.65

น้ำที่ใช้ในที่พักอาศัยส่วนมากจะมาจากเทศบาลมาแจกทุกวันพฤหัสบดี คิดเป็นร้อยละ 42.86 ไฟฟ้าจะพ่วงจากมิเตอร์บ้านที่มีเลขที่คิดเป็นร้อยละ 67.03 และสามารถที่จะจ่ายเงินเพื่อที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ได้คิดเป็นร้อยละ 42.85

รายได้เฉลี่ยของคนในชุมชนนั้นจะอยู่ระหว่าง 6,000 – 7,000 บาท หรือตกเฉลี่ยประมาณ 6,740 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 27.47 ส่วน

รายจ่ายแยกตามประเภทเฉลี่ยต่อเดือนนั้นจะแบ่งเป็นรายจ่ายประจำ ก็คือ ค่าอาหารจะมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 26.45 ในส่วนของรายจ่ายพิเศษก็คือ ค่าเทอมของบุตรจะมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12.73

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนหลักหก

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละจำแนกตามสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับขนาดพื้นที่ใช้สอยปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

รายการ		จำนวน (หลัง) (N = 91)	ร้อยละ
1. สาเหตุที่สำคัญที่ปัญหาที่สำคัญภายในชุมชน	ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	32	35.16
	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นเกินไป	23	25.27
	มีกลิ่นรบกวนจากของเสีย	9	9.90
	ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	27	29.67
	รวม	91	100
2. ความเหมาะสมของขนาดของพื้นที่ตัวบ้านที่อาศัยอยู่กับจำนวนคนในครอบครัว	ไม่พอดี ขนาดเล็กเกินไป	48	52.75
	เหมาะสมแล้ว	36	39.56
	อื่น ๆ	7	7.69
	รวม	91	100
3. การปรับปรุงที่อยู่อาศัย	ไม่เคย เนื่องจากไม่มีเงิน	37	40.66
	เคย	54	59.34
	รวม	91	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ		จำนวน (หลัง) (N = 91)	ร้อยละ
4. สาเหตุในการปรับปรุงที่อยู่	วัสดุที่ใช้สร้างชำรุด	32	59.26
	ต่อเติมที่อยู่อาศัย	9	16.67
	ปรับปรุงให้ดูใหม่ขึ้น	13	24.07
	รวม	91	100
5. การกำจัดน้ำในครัวเรือน	ทิ้งลงในทางระบายน้ำ	11	12.09
	ทิ้งลงใต้ถุนบ้าน	56	61.54
	ทิ้งรอบ ๆ บ้าน	19	20.88
	อื่น ๆ	5	5.49
	รวม	91	100
6. การกำจัดขยะ	นำขยะไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะ	13	14.09
	ทิ้งลงใต้ถุนบ้าน	2	2.19
	ทิ้งรอบ ๆ บ้าน	6	6.60
	นำไปเผาตัวเอง	70	76.92
	รวม	91	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดภายในชุมชนในปัจจุบันคือ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินคิดเป็นร้อยละ 35.16 ขนาดของพื้นที่ตัวบ้านกับจำนวนคนในครอบครัวจะมีขนาดเล็กเกินไปคิดเป็นร้อยละ 52.75

ในส่วนของการปรับปรุงที่อยู่อาศัยนั้นส่วนใหญ่จะเคยคิดเป็นร้อยละ 59.34 สาเหตุของการปรับปรุงจะเป็นวัสดุที่ใช้สร้างชำรุดคิดเป็นร้อยละ 59.26

น้ำในครัวเรือนที่ใช้แล้วจะทิ้งลงใต้ถุนบ้านคิดเป็นร้อยละ 61.54 ในเรื่องของการกำจัดขยะส่วนใหญ่จะนำไปเผาตัวเองคิดเป็นร้อยละ 76.92

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละจำแนกตามความต้องการของคนในชุมชน

รายการ		จำนวน (หลัง) (N = 91)	ร้อยละ
1. เมื่อมีหน่วยงานรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือโดยให้ครอบครัวท่านได้ย้ายไปอยู่ในพื้นที่ใหม่ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ครอบครัว	ไม่ต้องการ เนื่องจากอยู่ไกลจากแหล่งงาน	15	16.48
	ไม่ต้องการ เนื่องจากอยู่ไกลจากโรงเรียนลูก	17	18.68
	ต้องการย้าย เนื่องจากอยากไปอยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีกว่าเดิม	36	39.56
	ต้องการย้าย เนื่องจากอยากมีที่ดินเป็นของตนเอง	20	21.98
	อื่น ๆ	3	3.30
	รวม	91	100
2. พื้นที่ใหม่ภายในชุมชนควรจัดให้มีจุดให้ทิ้งขยะรวมโดยที่สามารถจัดแยกขยะแต่ละชนิดหรือไม่	ควรมี เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย	76	83.52
	ไม่ เพราะคิดว่าทิ้งรวมกันได้	13	14.28
	อื่น ๆ	2	2.20
	รวม	91	100
3. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ต้องการจากการจัดวางผังชุมชนในพื้นที่แห่งใหม่ (เลือกตอบเพียงข้อเดียว)	การทำรั้วรอบขอบชิดรอบ ๆ ชุมชนเพื่อไม่ให้เกิดอันตราย	13	14.28
	การจัดวางตัวบ้านให้มีพื้นที่รอบๆ เพื่อให้มีพื้นที่ว่าง	22	24.18
	การจัดวางถนนภายในชุมชนให้มีความสะดวกต่อคนในชุมชน	41	45.05
	การจัดให้มีพื้นที่ส่วนกลางเป็นศูนย์กิจกรรมของชุมชน	15	16.49
	รวม	91	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ		จำนวน (หลัง) (N = 91)	ร้อยละ
4. รูปแบบของที่พักอาศัย ในอาคารที่เหมาะสมกับ ครอบครัวในด้านอาชีพ และรายได้	บ้านเดี่ยวชั้นเดียว	11	12.09
	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	4	4.40
	บ้านแถวชั้นเดียว	28	30.77
	บ้านแถว 2 ชั้น	9	9.89
	บ้านแฝดชั้นเดียว	27	29.67
	บ้านแฝด 2 ชั้น	12	13.18
	รวม	91	100
5. วัสดุที่ใช้ในการสร้าง	ไม้ทั้งหลัง	18	19.78
	ครึ่งไม้ครึ่งปูน	33	36.26
	ปูนทั้งหลัง	40	43.96
	รวม	91	100
6. ขนาดของแปลงที่ดินใน อาคารที่ท่านคิดว่า เหมาะสมกับจำนวน สมาชิกในครอบครัว ของท่าน	11 - 15 ตารางวา	1	1.10
	16 – 20 ตารางวา	50	54.95
	21 – 25 ตารางวา	25	27.47
	26 – 30 ตารางวา	15	16.48
	รวม	91	100
7. ท่านให้ความสำคัญ กับสาธารณูปโภคเมื่อ ย้ายไปชุมชนแห่งใหม่	อันดับที่ 1		
	มีไฟฟ้าตามทางเดินภายในชุมชน	51	56.04
	มีถนนที่ได้มาตรฐานและสะดวก แก่ภายในชุมชน	17	18.68
	มีการป้องกันอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น ภายในชุมชน	13	14.29
	มีระบบระบายน้ำเสียออกจากที่ พักออาศัย	6	6.59
	มีที่ให้ทิ้งขยะและจัดเก็บขยะ	4	4.40
	รวม	91	100
	อันดับที่ 2		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ		จำนวน (หลัง) (N = 91)	ร้อยละ
	มีถนนที่ได้มาตรฐานและสะดวก แก่ภายในชุมชน	30	32.97
	มีที่ให้ทิ้งขยะและจัดเก็บขยะ	25	27.47
	มีระบบระบายน้ำเสียออกจากที่ พักอาศัย	18	19.78
	มีการป้องกันอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น	12	13.19
	มีไฟฟ้าตามทางเดินภายในชุมชน	6	6.59
	รวม	91	100
	อันดับที่ 3		
	มีระบบระบายน้ำเสียออกจากที่ พักอาศัย	29	31.87
	มีถนนที่ได้มาตรฐานและสะดวก แก่ภายในชุมชน	22	24.18
	รวม	91	100
	มีการป้องกันอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น	19	20.88
	มีที่ให้ทิ้งขยะและจัดเก็บขยะ	14	15.38
	มีไฟฟ้าตามทางเดินภายในชุมชน	7	7.69
	รวม	91	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าส่วนใหญ่ต้องการจะย้ายไปในพื้นที่ที่รัฐจัดเตรียมไว้ เนื่องจากอยากไปอยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีกว่าเดิมคิดเป็นร้อยละ 39.56 การจัดให้มีการแยกขยะแต่ละชนิดในจุดทิ้งขยะเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยคิดเป็นร้อยละ 83.52 ส่วนปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการจัดวางผังชุมชนก็คือการจัดวางถนนภายในชุมชนให้มีความสะดวกต่อคนในชุมชนคิดเป็นร้อยละ 45.05

รูปแบบของที่พักอาศัยที่มีความเหมาะสมส่วนใหญ่ต้องการบ้านแถวชั้นเดียวคิดเป็นร้อยละ 28.57 วัสดุที่ใช้ในการปลูกสร้างคิดว่าเป็นปูนทั้งหลังคิดเป็นร้อยละ 43.96 ขนาดของแปลงที่ดินในขนาดที่คิดว่าเหมาะสมกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีขนาด 16 – 20 ตารางวา คิดเป็นร้อยละ 54.95

ในส่วนของการย้ายไปอยู่ในชุมชนแห่งใหม่คนในชุมชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสาธารณูปโภคอันดับ 1 ก็คือ มีไฟฟ้าตามทางเดินภายในชุมชนคิดเป็นร้อยละ 56.04 อันดับ 2 มี

ถนนที่ได้มาตรฐานและสะดวกแก่คนภายในชุมชนคิดเป็นร้อยละ 32.97 อันดับ 3 ก็คือมีระบบระบายน้ำเสียออกจากที่พักอาศัยคิดเป็นร้อยละ 31.87

4.3 ผลการวิเคราะห์สถานะทางการเงิน

4.3.1 รายได้ของครัวเรือน

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าร้อยละจำแนกตามกลุ่มรายได้

กลุ่มที่	ระดับรายได้	จำนวน/หลัง	ร้อยละ	เฉลี่ยต่อกลุ่ม
1	น้อยกว่า 2,000	0	0.00	0
2	2,001 – 3,000	1	1.10	2,860
3	3,001 – 4,000	2	2.20	3,886
4	4,001 – 5,000	13	14.28	4,812
5	5,001 – 6,000	15	16.49	5,616
6	6,001 – 7,000	25	27.47	6,740
7	7,001 – 8,000	19	20.88	7,689
8	8,000 บาทขึ้นไป	16	17.58	8,906
รวม		91	100	40,509

จากตารางที่ 4.5 พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหลักหม้ออาชีพส่วนใหญ่จะรับจ้างทั่วไป รายได้ของครัวเรือนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางคิดเป็นรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว 6,740 บาทต่อเดือน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.47 ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง

4.3.2 รายจ่ายของครัวเรือน จากตารางที่ 4.2

ในการพิจารณาหาระดับรายจ่ายของครัวเรือนนั้นผู้วิจัยจะขอแบ่งรายจ่ายออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. รายจ่ายประจำ ได้แก่ ค่าอาหาร, ค่าเชื้อเพลิงในการทำอาหาร, ค่าน้ำ, ค่าไฟฟ้า ค่าเดินทางไปทำงาน เป็นต้น
2. รายจ่ายพิเศษ ได้แก่ ค่าเทอมบุตร, ค่าซ่อมบ้านและยานพาหนะ, ค่ารักษาพยาบาล, ค่าผ่อนชำระหนี้สิน

จากการสำรวจจะพบว่ารายจ่ายในแต่ละเดือนในส่วนของการจ่ายประจำวันค่าอาหารนั้นจะมากที่สุด 2,460 บาท (ตกวันละ 82 บาท) คิดเป็นร้อยละ 26.45 รองลงมาคือค่าอาหารและค่าเดินทางของบุตรเฉลี่ยต่อเดือน 1,650 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.74 ส่วนค่าน้ำนั้นรายจ่ายเฉลี่ยแต่ละหลังนั้นเดือนละ 298 บาทคิดเป็นร้อยละ 3.20 โดยที่ค่าน้ำนั้นไม่ได้มีการเสียทั้งหมดในชุมชน

เนื่องจากว่าบางหลังไม่มีมิเตอร์หรือไม่มีบ้านเลขที่ก็จะมียศบาลรังสินนั้นคอยเอาน้ำไปให้ใช้ฟรี โดยที่จะเข้ามาอาทิตย์ละวันคือ ทุกวันพฤหัสบดี ส่วนค่าไฟฟ้านั้นรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 430 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.62 ส่วนค่าเดินทางไปทำงานรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 660 บาท (ตกวันละ 22 บาท) บางคนก็ไม่ต้องเสียเนื่องจากว่าที่ทำอยู่ใกล้ๆ จะใช้การเดินทางด้วยเท้าก็ถึงที่ทำงาน

ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นั้นจากการสำรวจจะพบว่าเป็นการผ่อนรถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ เฉลี่ยต่อเดือน 1,289 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.86 แต่จะมีจำนวนน้อยมากซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,000 บาทขึ้นไป

นอกจากรายจ่ายประจำสำหรับครอบครัวแล้วยังมีรายจ่ายพิเศษอีก โดยที่มากที่สุดก็คือค่าเทอมบุตรตกแล้วเทอมละ 1,184 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.73 และค่าซ่อมแซมบ้านและยานพาหนะ เฉลี่ยต่อเดือน 343 บาทคิดเป็นร้อยละ 3.69 และค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ยต่อเดือน 198 บาทคิดเป็นร้อยละ 2.13 รวมไปถึงการชำระหนี้สินนอกระบบ ซึ่งส่วนใหญ่จะเสียเป็นรายเดือนเฉลี่ยเดือนละ 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.22

จากการสอบถามพบว่ารายจ่ายนี้ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการกู้ยืมแบบเชื่อใจกันหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “การเล่นแชร์”

การวิเคราะห์รายจ่ายของแต่ละครอบครัวในชุมชนหลักหกนั้นรายจ่ายของครัวเรือนจะดูจากค่าเฉลี่ยรายจ่ายต่อหลังต่อเดือน (ในตารางที่ 4.2) และหลังจากที่มีการใช้จ่ายในแต่ละประเภท เฉพาะรายจ่ายประจำใน 1 เดือนพบว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 3,000 บาทนั้นไม่พอเพียงกับรายได้เฉลี่ย ในส่วนกลุ่มรายได้ที่มาจากกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดชุมชนคือกลุ่มรายได้ประมาณ 6,000 – 7,000 บาทจะมีรายจ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 5,587 บาท ในส่วนของกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,000 บาทขึ้นไปนั้นจะมีรายจ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 6,482 บาท เนื่องจากกลุ่มรายได้ตั้งแต่ 7,000 บาทขึ้นไปนั้นส่วนมากจะเสียค่าผ่อนรถในแต่ละเดือนก็คือ 1,289 บาท

ในส่วนของกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 3,886 บาทและ 4,812 บาทต่อเดือนถึงแม้ว่าจะมีรายจ่ายเฉลี่ยน้อยกว่ารายได้แต่จำนวนเงินที่เหลือสะสมก็ไม่แน่นอนในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินต้องใช้จ่ายเป็นพิเศษ

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบรายได้ – รายจ่าย

ลำดับ	กลุ่มรายได้ หน่วย : บาท / เดือน	จำนวนหลัง		รายได้รวม เฉลี่ย / เดือน	รายจ่ายรวม เฉลี่ย / เดือน	เปรียบเทียบ รายรับ – รายจ่าย เฉลี่ย / เดือน
		จำนวน	ร้อยละ			
1	น้อยกว่า 2,000	0	0.00	0	0	0
2	2,001 – 3,000	1	1.10	2,860	2,901	– 41
3	3,001 – 4,000	2	2.20	3,886	3,157	729
4	4,001 – 5,000	13	14.28	4,812	3,986	826
5	5,001 – 6,000	15	16.49	5,616	4,609	1,007
6	6,001 – 7,000	25	27.47	6,740	5,587	1,153
7	7,001 – 8,000	19	20.88	7,689	6,482	1,207
8	8,000 บาทขึ้นไป	16	17.58	8,906	7,054	1,852
รวม		91	100	40,509	33,776	6,733

จากตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบรายได้ – รายจ่ายของคนในชุมชนนั้นส่วนใหญ่จะพอเหลือเก็บในแต่ละเดือน เนื่องจากว่าในการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนนั้น หากจะจ่ายเงินเพื่อการสร้างที่อยู่อาศัยในพื้นที่ใหม่นั้นจำเป็นต้องกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ซึ่งจากตารางจะแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนคือ

1. มีเงินเหลือเก็บอยู่ในช่วง 500 – 1,000 บาท ซึ่งจะมีอยู่จำนวน 15 หลังคาเรือน
2. มีเงินเหลือเก็บอยู่ในช่วง 1,001 – 1,500 บาท ซึ่งจะมีอยู่จำนวน 59 หลังคาเรือน

ซึ่งเป็นกลุ่มที่มากที่สุด

3. มีเงินเหลือเก็บอยู่ในช่วง 1,501 – 2,000 บาท ซึ่งจะมีอยู่จำนวน 16 หลังคาเรือน

โดยที่ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบที่อยู่อาศัยในพื้นที่แห่งใหม่ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับครอบครัวของคนในชุมชนหลักหกในเรื่องของรายได้ของคนในชุมชนหลักหก

